

קִיַּיִמִי אֱלִינָ, וְלֹא שִׁיִּילִי (ס"א נט"ל), אֶלָּא בְּרֹזָא דָּא, דְּאִיהִי
 (שמות קנ"ט ע"א) יְמִינָא. בְּגִין דְּשִׁמְאֵלָא לָא נָטִיל אֶלָּא
 בְּיְמִינָא. יְמִינָא נָטִיל תְּדִיר לְשִׁמְאֵלָא, דָּא אֶת נְצִיץ
 וְנִפִּיק מִן יְמִינָא. כִּדִּין נְטִלִין לְהֵהוּא אֶתֶר דְּנְצִיץ הֵהוּא
 נְצִיצוּ.

לְגוּ מְנִיָּה רַהֲטִיא"ל רַב מְשָׁרְיִין, דְּקִיַּמָּא לְגוּ תְּחוּת
 שְׁלִטְנוּתָא דְּגַבְרִיא"ל. וְעַמִּיָּה כָּל אֵינּוֹן מְשָׁרְיִין
 תְּחוּת יְדִיָּה. וְחַד מְמַנָּא קָאִים עֲלֵיָּהוּ בְּתַרְעָא, דְּאֶתְקַרִי
 קְדָשִׁיא"ל, וְסַחְרִין לִיָּה י"ב מְמַנּוּ, תְּלַת תְּלַת ד' זְמַנִּין.
 וְהֵהוּא מְמַנָּא רַהֲטִיא"ל קִיַּמָּא עַל כְּלָהוּ, דְּלֹא אֲשַׁתַּנִּי
 שְׁמִיָּה. אֶת חַד נְצִיץ עַל רִישֵׁיָּהוּ דְּכָל אֱלִינָ מְשָׁרְיִין, וְאֶת
 דָּא אִיָּהוּ ז', וְאִיָּהוּ אֶתְחַלְּףָ גּוּ תְּקוּנָא דְּמִשְׁכְּנָא בְּאֶת ל.
 הָאִי אֶתְחַלְּףָ בְּרֹזָא (במדבר כד) דְּיִזְל מִים מִדְּלִינּוּ. וְאֶתְחַלְּףָ (דף
 ג' ע"ב) בְּגִלּוּפֵי אֶתְוּוֹן, וְאֶקְרִי חֲלוּפָא ל'. כִּדִּין הָאִי נְצִיץ עַל
 רִישֵׁיָּהוּ דְּכָל אֱלִינָ מְשָׁרְיִין, כִּדִּין כְּלָהוּ נְטִלִין לְהֵהוּא
 סְטָרָא דְּהֵהוּא נְצִיצוּ.

לְגוּ מִן דָּא, קְפָצִיא"ל רַב מְמַנָּא, רַב מְשָׁרְיִין, תְּחוּת
 שְׁלִטְנִיָּה דְּגַבְרִיא"ל, וְעַמִּיָּה הוּוּ מִתְּתַקְנָן כָּל אֵינּוֹן
 מְשָׁרְיִין דְּתְּחוּת יְדִיָּה, אֵינּוֹן דְּאֶתְמַסְרוּ לִיָּה בְּהֵיָּא
 שְׁעֵתָא, וְחַד מְמַנָּא קָאִים עֲלֵיָּהוּ עֲזוּא"ל שְׁמִיָּה. וִי"ב
 מְמַנּוּ סַחְרִין לִיָּה לְכָל עֵיבֵר, תְּלַת תְּלַת כְּמָה דְּאוּקִימְנָא,

וְקִפְצִיא"ל רַב מְמָנָא קִימָא עַל כְּלָהּ. אֶת חַד נְצִיץ עַל
 רִישֵׁייהוּ דְכָל אֱלִין מִשְׁרִיין, וְאִיהִי אֶת ד', וְכָלְהוּ נְטִילִי
 לְהֵהוּא נְצִיצוּ דֵּהֵהוּא אֶת. הֵאִי אֶת תְּלִיָא גּוּ אֹוִירָא, עַל
 תְּרִין אֲתוּון אַחֲרָנִין.

לְגוּ מִן דָּא שְׁמַעִיא"ל רַב מְמָנָא, הֵאִי אֲתַחֲלָף לְד'
 שְׁמַהוּ, בְּגִין דְּלָא קִימָא בְּגַלְפוּי. וְזִמְנִין לְסִטְר
 יְמִינָא, וְזִמְנִין לְסִטְר שְׁמַאלָא, וְעַמִּיה י"ב מְמָנִין דְּסַחְרִין
 לִיה לְכָל עֵיבֵר תְּלַת תְּלַת, כְּמָה דְּאוּקִימָנָא, וְרַגְשִׁיא"ל
 רַב מְמָנָא עַל אֱלִין י"ב, תְּחוּתִיה דֵּהֵהוּא מְמָנָא אַחֲרָא.
 וְאֶת חַד נְצִיץ עַל רִישֵׁייהוּ לְעֵילָא, וְאֶת דָּא אִיהִי אֶת ה',
 וְדָא תְּלִיא בְּאוִירָא עַל כָּל שְׁאָר אֲתוּון, בְּהֵהוּא אֶת ד'
 דְּקֵאמְרִין. ד' אֱלִין תְּרִין סְלִיקוּ לְעֵיל עַל כָּל שְׁאָר
 אַחֲרָנִין, וְכָלְהוּ נְטִילִין לְהֵהוּא נְצִיצוּ דֵּתְלִיא מֵהֵהוּא אֶת.
 לְגוּ לְגוּ, בְּאַתֵּר דְּאֶקְרִי קֹדֶשׁ, נְצִיץ אֶת חַד גּוּ טְמִירוּ
 דְּקֹדֶשׁ, וְאִיהִי אֶת ם סְתִימָא. הֵאִי נְצִיץ בְּנְצִיצוּ עַל
 כְּלָהּ אֲתוּון, וְקָלָא הוּא נְפִיק מִבִּינֵיהוּ דְּאֱלִין אֲתוּון.
 כְּדִין בְּטַשׁ נְצִיצוּ דֵּהֵאִי אֶת, וְנְטִיל תְּרִין אֲתוּון אַחֲרָנִין
 נְצִיצִין דֵּתְלִיין בְּאוִירָא, וְאִינֹון ד' ה' וְאַשְׁתָּאֵר אֵל,
 וְאַתְחַבְּרִין בְּאֱלִין אַחֲרָנִין דְּסִטְר יְמִינָא, וּבְטַשׁוּ אֱלִין
 בְּאֱלִין, וְנְטִילִי כְּלָהּ, וְאַתְהֵדְרִין קַדְמָאִי כְּמִלְקַדְמִין וְנְפָקִי
 לְבַר, וּכְדִין אֶקְרוּן וַיִּקְרָא אֶל מֹשֶׁה.

וַיִּקְרָא אֶל מֹשֶׁה וַיְדַבֵּר יְיָ אֵלָיו מֵאֵהָל מוֹעֵד (ויקרא א)
 לֵאמֹר. רַבִּי חֲיִיא פָתַח וְאָמַר, (שיר השירים ה) בָּאתִי לְגַנִּי
 אַחֻותִי כֻלָּה אֶרִיתִי מוֹרִי עִם בְּשָׁמִי אֶכְלֹתִי יַעֲרִי עִם דְּבִשִׁי
 שְׁתִּיתִי יַיִנִי עִם חֲלָבִי וְגו', הַאִי קָרָא לָאו רִישִׁיָּה סִיפִיָּה,
 וְלָאו סִיפִיָּה רִישִׁיָּה. פְּתִיב אֶכְלֹתִי יַעֲרִי עִם דְּבִשִׁי שְׁתִּיתִי
 יַיִנִי עִם חֲלָבִי, לְבַתֵּר אֶכְלוּ רַעִים. מֵאֵן דְּמוֹזְמֵן לְאַחֲרָא,
 כַּד מוֹזְנָא מִתְתַּקֵּן קָמִיָּה. בְּתֵר דְּאִיהוּ אֶכַּל, הֵיאֵךְ יוֹזְמִין
 לְאַחֲרָא.

אֶלֶּא זְכָאִין אֵינֻון יִשְׂרָאֵל, דְּקוֹדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּעָא
 לְדַכָּאָה לְהוֹן, וְאַתְרֵעִי בְּהוֹן מְכָל שְׂאָר עַמִּין
 עוֹבְדֵי עֲבוּדָה זָרָה, וּמְדַאֲתֵרֵעִי בְּהוֹן בְּעָא לְסִלְקָא לְהוֹן
 מְכָל מְקַטְרְגִי עֲלֵמָא. תָּא חֲזִי, (ס"א בְּתֵר דְּאַתְעֵבֵד מִשְׁכְּנָא) בִּיּוֹמָא
 דְּאַתְקָם מִשְׁכְּנָא לְתַתָּא, בְּהֵהוּא יוֹמָא אַתְתְּקָם מִשְׁכְּנָא
 אַחֲרָא לְעִילָא עֲמִיָּה, דְּכְתִיב, (שמות מ) הוֹקָם הַמִּשְׁכָּן סֹתָם,
 וְהֵהוּא יוֹמָא חֲדוּוֹתָא דְּקוֹדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא הוּוּה.

כִּיּוֹן דְּאַתְקָם מִשְׁכְּנָא מַה פְּתִיב, (שמות מ) וְלֹא יְכוֹל מֹשֶׁה
 לָבֵא אֶל אֵהָל מוֹעֵד. כַּד חֲמָא קוֹדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
 כִּן אָמַר, וּמַה עַל יְדֵי דְּמֹשֶׁה אַתְקָם, וְאִיהוּ לְבַר, מִיַּד
 וַיִּקְרָא אֶל מֹשֶׁה. אָמַר לִיה: מֹשֶׁה, חֲנוּכָא דְּבֵיתָא בְּמֵאִי
 הוּוה, בְּסֵעוּדְתָא, אָדָם כִּי יִקְרִיב מִכֶּם קָרְבַּן לִי. הֲדָא
 הוּא דְּכְתִיב בָּאתִי לְגַנִּי אַחֻותִי כֻלָּה וְגו'. (ס"א וְהָא אֲקוּמוּהָ הָאִי

רעיא מהימנא
 פתח ואמר באתי לגני
 אחותי כלה, איהי
 מלכות, אדנ"י. אריתי מורי,
 דא חסד, דרנא דאברהם,
 דאתמר עליה אלף לי אל
 הר המור. עם בשמי, דא
 נצח, דרנא דאהרן, דכתיב
 ביה (שמות ל) ואתה קח לך
 בשמים ראש. ואינון דרועא
 ימינא, בירכא ימינא. ורנא
 דמלה, (תהלים טז) נעימות
 בימינך נצח. ואינון תרין
 ברכן לקבליה, חד מן
 אברהם, ותניינא עבודה,
 דהוא רצה.
 אכלתי יערי, דא גבורה
 פחד יצחק. עם
 דבשי הוד, דרנא דדוד,
 וחינו דרועא שמאלא, עם
 ירכא שמאלא. שתיתי ייני
 עם חלבי, גוף וברית, יעקב
 עם שלמה. לבתר אכלו
 רעים שתו ושכרו דודים,
 י"ב שבטים, בי"ב ברכאן.

דבר אחר באתי לגני, דא
 גן עדן דלעילא.
 אחותי כלה, דא כנסת
 ישראל, דבההוא יומא
 אזדוגו זוגין בכלא,
 אזדוגו זוגין בההוא גן
 עדן, בגין דאתברכו פלהו
 משקיו דנחלא, ואתקשרו
 כל חד בחבריה, הדא הוא
 דכתיב אריתי מורי עם
 בשמי אכלתי יערי (שיר השירים
 ה) (דף ד' ע"א) עם דבשי שתיתי
 ייני עם חלבי פלהון
 אתשקיין ואתרוו ממבוועא
 דנחלא.
 אכלו רעים שתו ושכרו
 דודים, כל אינון
 דלתתא. וכלהו ענפין (נ"א
 עלמין) פלהו, אתברכו
 ואתזנו, כד אלין אתברכו
 לעילא. ובמה מתברכאן

תּוֹסַפֶּת בְּרַבַּת הַמִּינִין, מֵאֵן
אֲכִיל לָהּ, הֵהוּא דְאֶתְמַר
בִּיה בָּאתִי לְגַנֵּי אַחוּתִי כְלָה.
וְאִית דְּפָלִיג לֹזֵן בְּרֹזָא
אַחְרָא, אַרְיִתִי מוֹרִי עִם
בְּשָׁמִי, גּוֹף וּבְרִית, יַעֲרִי עִם
דְּבָשִׁי, שׁוֹקָא יְמִינָא עִם
שְׁמָאֲלָא. יַיְנִי עִם חֲלָבִי,
דְּרוּעָא שְׁמָאֲלָא בִּימִינָא,
דְּאֵינֹון יַיְנִי גְבוּרָה, חֲלָבִי

חֶסֶד. (ע"כ רעיא מהימנא)

וּמֵת בְּסָמָן, כְּלָהּוּ בְּרִיחָא
דְּקַרְבָּנָא.

תָּא חֲזִי, בְּשַׁעְתָּא דִּנְחַתַּת
כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל.

לְאֶשְׁרָהּא דִּיּוֹרָהּא בְּאַרְעָא,
קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אָמַר לָהּ,
לְהֵאִי קָרָא, בְּגִין דְּאֶשְׁתַּכְּחוּ
בְּרַכָּאן וְחֻדְוָה בְּכְלָהּוּ עַלְמִין,
וְאֶתְבַּסְּמַת הִיא, לְנַפְקָא מִנָּה
בְּרַכָּאן לְכָלָא. דְּכַד אֵלִין

שִׁית אֶתְבְּרַכָּאן, כְּדִין כְּלָהּוּ עַלְמִין אֶתְבְּרַכָּאן כְּחֻדָּא
לְתַתָּא, וּמֵתְבְּרַכָּאן לְעֵילָא. (ס"א וּכְנֶסֶת יִשְׂרָאֵל וְיִשְׂרָאֵל) אֶתְבְּרַכּוּ
מִכְּלָהּוּ. דְּבַר אַחַר בָּאתִי לְגַנֵּי אַחוּתִי כְלָה. רַבִּי יִצְחָק
אָמַר, לָא אֲזִדְוּוּגָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא (ס"א יִשְׂרָאֵל) בְּכְנֶסֶת
יִשְׂרָאֵל, אֶלָּא בְּזִמְנָא דְּאֵלִין שִׁית אֶתְרֹוּן, מִשְׁקִיו דִּנְחַלָּא
דְּלָא פְּסִק.

רַבִּי יְהוּדָה אָמַר, אֲכָלוּ רַעִים שְׁתוּ וְשָׁכְרוּ דוּדִים, אֵלִין
כָּל מְאָרִי דִּיבְבָא וְיִלְלָה, דְּאֶתְבַּסְּמוּ כְּלָהּוּ וְאֶתְבְּרַכּוּ
כְּחֻדָּא. דְּהָא מִסְּעוּדַתָּא דְּמִלְכָּא מֵתְהַנְיִין כְּלָא. וְאִימַתִּי
אֲכִילִי כְּלָהּוּ. בְּשַׁעְתָּא דְּמִלְכָּא (ס"א אֶתְאָחֻדִי) אֶתִּי חֲדִי. וְעַל
דָּא מִלְכָּא אֶתְחַדִּי, וְחֲדִי לְמִטְרוּנִיתָא בְּקַדְמִיתָא, לְבַתֵּר
כְּלָהּוּ אֲכָלֵן וְחֻדָּאן.

רַבִּי אֲבָא אָמַר, אֲכָלוּ רַעִים שְׁתוּ וּשְׁכְרוּ דוּדִים, אֲלִין
 אֵינּוֹן שִׁית דְּקֹאמְרוֹן, וְאֲלִין אֵינּוֹן דְּכְתִיב בְּהוּ, (שיר
 השירים א) הִבִּיאֲנִי הַמֶּלֶךְ חֲדָרָיו וְגו'. שְׁתוּ וּשְׁכְרוּ, מִהֵהוּא
 יֵין דְּרֵוּי לְכֹלָא. רַבִּי אֲלֵעָזָר אָמַר, כֹּל אֵינּוֹן דְּלִתְתָא,
 דְּכִיּוֹן דְּאֵינּוֹן שִׁית אֲתַבְּרַכָּאן, כְּלָהוּ דְּלִתְתָא מִתְּבַרְכָּאן.
 רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר, כֹּלָא שְׁפִיר, אֲבַל רְזָא דְּמִלָּה, אֲכָלוּ
 רַעִים לְעֵילָא, שְׁתוּ וּשְׁכְרוּ דוּדִים לִתְתָא. אָמַר לִיה
 רַבִּי אֲלֵעָזָר, מָאן אֵינּוֹן לְעֵילָא, וּמָאן אֵינּוֹן לִתְתָא. אָמַר
 לִיה יָאוּת שְׁאִילְתָא, דָּא אֲתֵר עֲלָאָה דְּאֵינּוֹן בְּאַחַדוּתָא
 בְּחֲדוּתָא דְּלָא מִתְּפָרְשָׁן לְעֵלְמִין, אֲלִין אֲקֵרוּן רַעִים.
 הָדָא הוּא דְּכְתִיב, (בראשית ב) וְנָהָר יוֹצֵא מִעֵדֶן, וְעֵדֶן וְהָהוּא
 נָהָר לָא מִתְּפָרְשָׁן לְעֵלְמִין, וְאֲשֶׁתְּכַחוּ לְעֵלְמִין בְּרַעוּתָא
 בְּאַחַדוּתָא בְּחֲדוּתָא. שְׁתוּ וּשְׁכְרוּ דוּדִים, אֲלִין אֵינּוֹן
 לִתְתָא, דְּאֲקֵרוּן דוּדִים, לְזַמְנִין יְדִיעֵן וְהָא אוֹקִימְנָא.
 תָּא חֲזִי בְּאֵינּוֹן עֲלָאֵי כְּתִיב בְּהוּ אֲכִילָה בְּלָא שְׁתִּיָּה. מָאֵי
 טַעְמָא. מָאן דְּאִית לִיה גְּרַבִּי דְּחֻמְרָא, אֲכִילָה בְּעֵיא.
 וּבְגִין דְּתַמְן שְׂרִיא חֻמְרָא דְּמִנְטְרָא, כְּתִיב בְּהוּ אֲכִילָה.
 וּבְאֵינּוֹן תְּתָאֵי דְּבַעֲיִין שְׁקִיו, כְּתִיב בְּהוּ שְׁתִּיָּה, דְּהָא כֹּל
 נְטִיעֵן שְׁקִיו בְּעֵיִין מִנְחָלָא דְּעַמִּיקָא. וְעַל דָּא, בְּאֲלִין
 אֲכִילָה, וּבְאֲלִין שְׁתִּיָּה. אֲלִין רַעִים וְאֲלִין דוּדִים.
 אָמַר לִיה רַבִּי אֲלֵעָזָר, אֲתַחֲזִי דְּהָא דוּדִים חֲבִיבוּתָא

אֵינּוֹן, אֲמַאי אֵינּוֹן תִּתַּאי. אָמַר לִיה, אֵינּוֹן דִּתְאַבִּין דָּא
 לְדָא, וְלֹא מִשְׁתַּכְּחִין תְּדִיר, אֶקְרוּ דוּדִים. וְאֵינּוֹן
 דְּמִשְׁתַּכְּחִי תְּדִיר, וְלֹא מִתְּכַסִּיין וְלֹא מִתְּפַרְשָׁן דָּא מִן דָּא,
 אֶקְרוּ רַעִים. וְעַל דָּא, אֵלִין דוּדִים, וְאֵלִין רַעִים, אֵלִין
 בְּרַעוּתָא בְּאַחַדוּתָא תְּדִיר, וְאֵלִין בְּתִיאֹבְתָא לְזַמְנִין. וְדָא
 הוּא שְׁלִימוּתָא דְּכָלָא, בְּגִין דִּתְתַּבְּרָא כְּנֹסֶת יִשְׂרָאֵל,
 וְכִדִּין חֲדוּתָא בְּכֻלְהוּ עֲלִמִין.

רַבִּי חֲזַקְיָה אֹקִים הָאֵי קָרָא בְּקַרְבָּנִין, בְּגִין דְּאֵינּוֹן
 סְעוּדָתָא דְּמִלְכָּא, לְקַרְבָּא קַמִּיה, וּמִתְּהַנֵּיין מִינֵיה
 מְאִרְיָהוֹן דְּדִינִין, וּמִתְּבַסְּמִין כְּלָהוּ, וְאִשְׁתַּכַּח חֲדוּתָא
 בְּכָלָא.

רַבִּי אַחָא אֹקִים הָאֵי קָרָא, בְּשַׁעֲתָא דְּעֹאֲלַת שְׁכִינְתָּא
 לְמִשְׁכְּנָא, דְּאִשְׁתַּכַּחוּ בְּרַכָּאן וְחֲדוּן בְּכָלָא, וְעֹאֲלַת
 שְׁכִינְתָּא כְּכֻלָּהּ לְחוּפָּה, וְכִדִּין אִשְׁתַּלִּימוּ אִשְׁתַּכַּחוּ יִשְׂרָאֵל
 לְתַתָּא, וְאִתְאַחַדוּ בֵּיה ^(דף ד' ע"ב) בְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
 בְּאַרְעָא. הָדָא הוּא דְּכְתִיב, ^(שמות כח) וְעָשׂוּ לִי מִקְדָּשׁ
 וְשִׁכְנֹתַי בְּתוֹכְכֶם, וְכִדִּין עֲלָאֵי וְתַתָּאֵי אִתְּבַסְּמוּ.

(ויקרא א) וַיִּקְרָא אֶל מֹשֶׁה. רַבִּי שְׁמַעוֹן פִּתַּח, ^(שיר השירים ב)
 הַנְּצַנִּים נִרְאוּ בְּאַרְץ עֵת הַזְּמִיר הַגִּיעַ וְקוּל הַתּוֹר
 נִשְׁמַע בְּאַרְצָנוּ. הָאֵי קָרָא אֵית בֵּיה לְאַסְתַּכְּלָא, כִּיּוֹן
 דְּכְתִיב נִרְאוּ בְּאַרְץ, מֵהוּ דְּכְתִיב נִשְׁמַע בְּאַרְצָנוּ, דְּהָא

בְּחַד אֶרֶץ סֻגְיָא. אֶלָּא הַנְּצַנִּים, אֲלֵינן אֵינּוּן נְטִיעֵן דְּעֶקְרָן
 קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְשְׁתִּיל לֹון בְּאַתְרָא אַחְרָא, וְאַתְרֵיבִיאוּ,
 כְּנִטְיעֶתָא כַּד אֶפִּיק פְּרַחִין.

נִרְאוּ בְּאַרְץ, דְּהֵאֵי אֶרֶץ מִתְּבָרְכָא מִנֵּיהּוּ כְּדָקָא חֲזִי.
 וּמֵאֵי אֵינֵי. אֶרֶץ קַדִּישָׁא, אֶרֶץ עֲלָאָה, אֶרֶץ
 וּדְאֵי. עֵת הַזְּמִיר הַגִּיעַ, עֵידֵן לְאַעֲקָרָא שׁוֹלְטָנוּתָא
 דְּרַבְרְבֵי עַמִּין דְּלָא יִשְׁלֹטוּן בְּהוּ בִישְׂרָאֵל, בְּשַׁעֲתָא
 דְּאַתְקָם מִשְׁכַּנָּא.

וְקוּל הַתּוֹר נִשְׁמַע בְּאַרְצֵנוּ, דָּא אֶרֶץ דְּלִתְתָא, דְּאַחְסָנוּ
 יִשְׂרָאֵל עַל יְדָא דִּיהוֹשֻׁעַ. מֵאֵן הוּא קוּל הַתּוֹר. דָּא
 הוּא תִּייר עֲלָאָה, דְּאַזְדֵּוּג עֲמָה כַּד בְּנָה שְׁלֹמָה בִּי
 מִקְדֵּשָׁא לְתַתָּא, וּכְדִין אֲתַעֲטֵר קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
 בְּעֵטְרוּי, כְּחַתָּן בְּכֻלָּה. כְּמָה דְּאַתְ אָמַר (שיר השירים ג) צְאִינָה
 וּרְאֵנָה בְּנוֹת צִיּוֹן בַּמֶּלֶךְ שְׁלֹמָה וְגו'.

בְּסִפְרָא דְּאַגְדָּתָא אָמַר, קוּל הַתּוֹר, דָּא תּוֹרָה שְׁבַעֲל
 פֶּה, דְּתוֹרָה דְּבִכְתָּב אֶקְרִי תּוֹרָה סֵתָם, תּוֹרָה
 שְׁבַעֲל פֶּה אֶקְרִי תּוֹר, כְּמָה דְּאַתְ אָמַר וַיִּקְרָא וַיִּקְרָא, דָּא
 שְׁלִימוּ, וְדָא לָאו הָכִי, וְאַנָּא אוֹקִימְנָא כְּמָה דְּאַתְמַר,
 וְהָכִי הוּא.

תָּא חֲזִי, כַּד נַחֲתַת שְׁכִינְתָּא לְמִשְׁכַּנָּא, כְּתִיב כֹּלֵת מֹשֶׁה,
 חֹסֵר ו', כֹּלֵת מֹשֶׁה וְדָאֵי, וְאוֹקְמוּהָ. אֲבָל רְזָא דְּמִלָּה,

כִּלְת מֹשֶׁה: דָּא כְּנִסְת יִשְׂרָאֵל, וְכִלְא חַד מְלָה, וְלִמְלָכָא
 עֲלָאָה אֲתִמַּר. כִּיּוֹן דְּאֲתִתְקַם מִשְׁכְּנָא קְאִים מֹשֶׁה לְבַר,
 אֲמַר לָא אֲתַחְזִי לְמִיעַל אֶלָּא בְּרִשׁוּתָא, מִיַּד וַיִּקְרָא אֶל
 מֹשֶׁה. מֵאֵן וַיִּקְרָא. דָּא הֵהִיא דְּבֵיתָא דִּילָהּ הִיא, הֵהִיא
 כִּלְה דְּכָל בֵּיתָא בְּרִשׁוּתָא דִּילָהּ. (ויקרא א) וַיִּדְבַּר יְיָ אֵלָיו,
 הֵהוּא דְּאֶקְרִי קוּל, הֵהוּא דְּאֲחִיד בֵּיה מֹשֶׁה.

וַיִּקְרָא אֶל מֹשֶׁה, רַבִּי אֶלְעָזָר פֶּתַח, (ישעיה נ) מִדּוּעַ בָּאֲתִי
 וְאִין אִישׁ קָרָאתִי וְאִין עוֹנָה הַקָּצוֹר קָצְרָה יְדֵי
 מִפְדּוּת. זְכָאִין אִינּוֹן יִשְׂרָאֵל, דְּבְכָל אֲתַר דְּאֲשַׁתְּכַחוּ,
 קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֲשַׁתְּכַח עִמָּהוֹן, וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
 אֲשַׁתְּכַח בִּינֵיהוֹן, וּמִתְפָּאֵר בְּהוּ בִּישְׂרָאֵל, הֵדָּא הוּא
 דְּכְתִיב (ישעיה מט) יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בְּךָ אֲתַפְּאֵר.

וְלֹא עוֹד, אֶלָּא דִּישְׂרָאֵל אֲשֶׁלִּימוּ מְהִימְנוּתָא בְּאַרְעָא.
 וַיִּשְׂרָאֵל שְׁלִימוּ דְּשִׁמָּא קְדִישָׁא אִינּוֹן. וְכַד יִשְׂרָאֵל
 אֲשַׁתְּלִימוּ בְּעוּבְדֵיהוּ, כְּבִיכּוּל, שְׁמָא קְדִישָׁא אֲשַׁתְּלִים.
 וְכַד יִשְׂרָאֵל לָא אֲשַׁתְּלִימוּ לְתַתָּא בְּעוּבְדֵיהוּ, וְאֲתַחְיִיבוּ
 גְלוּתָא, כְּבִיכּוּל שְׁמָא קְדִישָׁא לָא שְׁלִים לְעִילָא. דְּתַנּוּ
 דָּא סְלִיק וְדָא נְחִית, יִשְׂרָאֵל דְּלְעִילָא סְלִיק לְעִילָא.
 כְּנִסְת יִשְׂרָאֵל נְחִיתת לְתַתָּא, אֲתַרְחָקוּ דָּא מֵן דָּא,
 כְּבִיכּוּל אֲשַׁתְּאֵר שְׁמָא קְדִישָׁא בְּלֹא שְׁלִימוּ. וְכִלְא בְּגִין
 דְּכְנִסְת יִשְׂרָאֵל בְּגְלוּתָא.

וַאֲף עַל גַּב דְּיִשְׂרָאֵל בְּגִלוֹתָא, קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
אֶשְׁתַּכַּח בֵּינַיְיָהוּ, וְאֲתִי וְאֶקְדִּים לְבִי כְּנִישְׁתָּא,
וְקָרִי וְאָמַר, ^(ירמיה א) שׁוּבוּ בָנִים שׁוֹבְבִים אֲרָפָא
מְשׁוּבוֹתֵיכֶם. וְלִית מַאן דְּאֲתַעַר רוּחִיה, כְּדִין קוּדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא אָמַר, מְדוּעַ בָּאתִי וְאִין אִישׁ קָרָאתִי וְאִין
עוֹנָה. אֶקְדַּמִּית, וְאִין אִישׁ, וְלִית מַאן דְּיִתַעַר רוּחִיה.
תָּא חַזִּי, בְּהֵוּא יוֹמָא דְּאֶשְׁתַּכְּלַל בֵּי מִשְׁכְּנָא, קוּדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא אֶקְדִּים וְשָׂאֲרֵי בֵּיתָא. מִיד, וַיִּקְרָא אֶל
מֹשֶׁה וַיִּדְבֹר יְיָ אֵלָיו מֵאֵהֶל מוֹעֵד לֵאמֹר. וַיִּדְבֹר יְיָ אֵלָיו,
וְאוֹדַע לִיה דְּזַמְיָנִין יִשְׂרָאֵל לְמִיחַב קַמִּיה, וְלֹאֲתַמְשְׁכְּנָא
הָאִי אֵהֶל מוֹעֵד בְּחוּבַיְיָהוּ, וְלֹא יִתְקַיִּים בֵּי־יְיָהוּ ^{(ס"א}
^{בְּהַדְרִיָּהוּ)} הֲדָא הוּא דְכָתִיב וַיִּדְבֹר יְיָ אֵלָיו מֵאֵהֶל מוֹעֵד
לֵאמֹר. מֵאִי אָמַר לִיה. מֵאֵהֶל מוֹעֵד, מֵעַסְקֵי אֵהֶל מוֹעֵד,
דְּזַמְיָנִין לְאֲתַמְשְׁכְּנָא בְּחוּבַיְיָהוּ דְּיִשְׂרָאֵל, וְלֹא יִתְקַיִּים
בְּקִיּוּמִיה. אֲבָל אֶסּוּוֹתָא לְהָאִי, אָדָם כִּי יִקְרִיב מִכֶּם קֶרְבָּן
לְיְיָ. הֲרִי לָךְ קֶרְבָּנִין דְּאָגִין עַל כֻּלָּא.

השלמה מזהשמות (סימן א)

רַבִּי יְהוּדָה וְרַבִּי יִצְחָק הָווּ אֲזִלֵי בְּאַרְחָא, עַד דְּהָווּ
אֲזִלֵי פִּגְעוּ בְּהֵוּא יְנוּקָא דְּהָוָה אֲזִיל וְהָוָה לָאִי.
אָמַר לוֹן, לָאִינָא דְּלֹא אֶכִּילָנָא יוֹמָא דִּין. אֶפִּיקוּ
נְהָמָא וַיְהִיבוּ לִיה, אֶתְרַחִישׁ לוֹן נִיסָא וְאֶשְׁכְּחוּ חַד

נְבִיעוּ דְקִיק דְמִיָּא (ס"א תחות אילנא) תְּחוּתְהוֹן וְשָׁתוּ מְנִיָּה
וַיִּתְּבוּ.

פְּתַח הַהוּא יְנוּקָא וְאָמַר, (ויקרא א) וַיִּקְרָא אֶל מֹשֶׁה,
הֲכָא אֶלְפָּה זְעִירָא, אֲמַאי. בְּגִין דְּהָאֵי קָרִיאָה לָּא
הוּוּ בְּשְׁלִימוּ, מַאי טַעְמָא דְלָא הוּוּ אֶלָּא בְּמִשְׁכְּנָא
וּבְאַרְעָא אַחְרָא. בְּגִין דְּשְׁלִימוּ לָּא אֲשַׁתְּכַח אֶלָּא
בְּאַרְעָא קַדִּישָׁא. תוּ, הֲכָא שְׁכִינְתָּא, הֲתָם שְׁלִימוּ
דְדִכְר וְנוֹקְבָא (דבריי הימים א א) אָדָם שֵׁת אָנוּשׁ, אָדָם
שְׁלִימוּ דְדִכְר וְנוֹקְבָא, הֲכָא נוֹקְבָא. תוּ סִיפָא דְקָרָא
וַיִּדְבֵּר יְיָ אֵלָיו מֵאֵהֶל מוֹעֵד לֵאמֹר, בְּגִין כֶּךָ א' זְעִירָא.
וְתוּ א' זְעִירָא מְתַל לְמַלְכָּא דְהוּוּ יְתִיב בְּכוּר־סִיָּא
וּכְתָרָא דְמַלְכוּתָא עֲלֵיהּ וְאִיקְרִי מְלָךְ עֵילָאָה, כִּד גְּנֻחִית
וְאִזִּיל לְבֵי עֲבֵדֵיהּ, מְלָךְ זוּטָא אֶקְרִי. כֶּךָ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ
הוּא, כֹּל זְמַנָּא דְאִיהוּ לְעֵילָא עַל כֹּלָּא, מְלָךְ עֵילָאָה
אִיקְרִי. כִּיּוֹן דְּנְחִית מְדוּרֵיהּ לְתַתָּא, מְלָךְ אִיהוּ, אֲבַל
לָאו עֵילָאָה כְּדִקְדָּמִיתָא. בְּגִין כֶּךָ אֶלְפָּה זְעִירָא.

וַיִּקְרָא, הֲכִי תַנִּינֵן, זְמִין לִיָּה לְהִיכְלִיָּה מְאֵהֶל מוֹעֵד.
מֵאן הוּא אֵהֶל מוֹעֵד, אֵהֶל דְּבֵיהּ תְּלִינֵן

מוֹעֵדָא וְחָגָא וְשַׁבְּתָא לְמַמְנִי. כְּמָה דְאֵת אָמַר (בְּרַאשִׁית א)
וְהָיוּ לְאֵתוֹת וּלְמוֹעֲדִים וּבֵיהּ שְׂרִיָּא חוֹשְׁבָנָא לְמַמְנִי,
וּמֵאן אִיהוּ סִיְהָרָא. כְּמָה דְאֵת אָמַר (ישעיה ל"ג) אֵהֶל בַּל

יִצְעַן בַּל יִסַּע יְתְּדוֹתָיו לְנִצָּח.

לֵאמֹר, מֵאֵי לֵאמֹר, בְּגִין לְגַלְתָּהּ. אֲבָל כֹּלֵא חַד
 וּשְׁפִיר הוּא, בְּגִין דְּשִׁלְיֵמוּ הוּא אֶתְר לְגַלְתָּהּ
 מָה דְהוּה סְתִים לְגוּ. וּבְכֹל אֶתְר, לֵאמֹר, כְּמָה דְאֶתְר
 אֶמֶר, וַיִּדְבֵּר יְיָ אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר, וַיִּדְבֵּר יְיָ אֵלָיו מֵאֵהֶל
 מוֹעֵד לֵאמֹר. דְּאֶתְיִיְהִיב רִשׁוּ לְגַלְתָּהּ, דְּהָא אֶתְמַנִּי
 לְסִיְהָרָא הֵהוּא מְלָה מֵאֶתְר דְּמֹשֶׁה קְיִימָא. וַיִּדְבֵּר יְיָ
 לְעִילָא. אֶל מֹשֶׁה בְּאֻמְצָעִיתָא. לֵאמֹר בְּבַרְיִיתָא (ס"א
 בְּבַתְרִיָּא) אֶתְר דְּאִית רִשׁוּ לְגַלְתָּהּ.

תּוּ וַיִּקְרָא אֶל מֹשֶׁה, מָה כְּתִיב לְעִילָא (שְׁמוֹת ט"ל) וַיָּבִיאוּ
 אֶת הַמִּשְׁכָּן אֶל מֹשֶׁה וְגו'. אֲמַאי אֶל מֹשֶׁה, הָכִי
 אֶמְרוּ, בְּגִין דְּמֹשֶׁה חָמָא לִיה בְּטוֹרָא וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ
 הוּא אַחְמִי לִיה בְּחִיזוּ דְעֵינָא כְּמָה דְאֶתְר אֶמֶר (שְׁמוֹת כ"ז)
 כְּאֲשֶׁר הִרְאָה אוֹתְךָ בְּהַר. (בְּמַדְבַּר ח) כְּמִרְאָה אֲשֶׁר הִרְאָה
 יְיָ אֶת מֹשֶׁה וְגו'. וְכֹתִיב (שְׁמוֹת כ"ה) וַרְאֵה וַעֲשֵׂה בְּתַבְנִיתָם
 אֲשֶׁר אֶתְה מִרְאָה בְּהַר. הַשְׁתָּא דְאִיתִיאוּ לִיה, בְּגִין
 דִּיחְמִי אִי אִיהוּ כְּהֵהוּא מִשְׁכְּנָא דְחָמָא (ס"א בְּגִין דִּיחְמִי אִיהוּ
 הֵהוּא מִשְׁכְּנָא דְחָמָא).

אֲבָל אֲמַאי וַיָּבִיאוּ אֶת הַמִּשְׁכָּן אֶל מֹשֶׁה. אֶלֵא לְמִלְכָּא
 דְּבַעָא לְמַבְנֵי פִלְטְרִין לְמִטְרוֹנִיתָא, פִּקִּיד
 לְאוּמָנִין, הֵיכְלָא דָא, בְּדוּף פִּלְן. וְהֵיכְלָא דָא בְּדוּף
 פִּלְן. הָכָא אֶתְר לְעַרְסִיה. הָכָא אֶתְר לְנִיחָא. פִּיּוּן

דְּעִבִּידוּ לֹוֹן אוּמָנִין אַחֲמִיו לְמִלְכָּא. כֶּךָ, וַיִּבִּיאוּ אֵת
הַמֶּשֶׁכֶן אֶל מֹשֶׁה מֵאֲרִיָּה דְּבֵיתָא, אִישׁ הָאֱלֹהִים. כִּיּוֹן
דְּאַשְׁתְּכִלֵּל הֵיכְלָא לְמִטְרוֹנִיתָא, זְמִינַת לְמִלְכָּא
לְמִיכְלָא. זְמִינַת לְבַעֲלָה עֲמָה, בְּגִין כֶּךָ וַיִּקְרָא אֶל
מֹשֶׁה. וּבְגִין דְּמֹשֶׁה מֵאֲרִי דְּבֵיתָא אִיהוּ, מָה כְּתִיב (שמות
ל"א) וּמֹשֶׁה יָקַח אֶת הָאֹהֶל וְנָטָה לוֹ מִחוּץ לַמַּחֲנֶה. מֹשֶׁה
דְּאִיהוּ מֵאֲרִיָּה דְּבֵיתָא עֶבֶד הָכִי (מִדָּה) דְּלִית רִשׁוֹ לְבַר נָשׁ
אַחֲרָא לְמַעַבְדַּד הָכִי.

וַיִּדְבֵּר יי אֱלֹוֵי דְּרָגָא אַחֲרָא עֵילָאָה, וּכְדִין בְּשַׁעֲתָא
דְּאַזְדַּמֵּן מֹשֶׁה לְמִיעָאל כְּדִין פִּתַּח וְאָמַר אָדָם
כִּי יִקְרִיב מִכֶּם. מַאי אָדָם הָכָא, אֵלָא כַּד אַתְחַבְּרוּן
שְׁמַשָּׁא וּסְיֵהָרָא כְּחָדָא. פִּתַּח וְאָמַר אָדָם, כְּדַכְתִּיב (חבוקק
א) שְׁמֶשׁ יָרַח עָמַד זְבוּלָה. עָמַד וְלֹא עָמְדוּ.

כִּי יִקְרִיב מִכֶּם, הָכָא אַתְרֵמִיז מֵאֵן דְּיַעֲבִיד פּוּלְחָנָא
דְּקִרְבָּנָא שְׁלִים דְּיִשְׁתַּכַּח דְּכָר וְנוֹקְבָא, מִשְׁמַע
מִכֶּם דְּיִשְׁתַּכַּח כְּחִיזוּ דְּיִלְכוּן. קִרְבָּן לִי, דְּיִקְרִיב כְּלָא
לְאַתְאֲחָדָא כְּחָדָא עֵילָא וְתַתָּא. מִן הַבְּהֵמָה, לְאַחַזְוָאָה
אָדָם וּבְהֵמָה וְכָלָא כְּחָדָא. מִן הַבְּקָר וּמִן הַצֹּאן, אֱלִין
רְתִיכִין דְּאִינוּן דְּכִיּוֹן. כִּיּוֹן דְּאָמַר מִן הַבְּהֵמָה, יְכוּל
מְכָלָא בֵּין דְּכִיּוֹן בֵּין מְסֻבָּן, הֵדֵר וְאָמַר מִן הַבְּקָר וּמִן
הַצֹּאן וְגו'.

קָרְבָּנְכֶם, קָרְבָּנִי מִפְּעֵי לֵיהּ. מֵאֵי קָרְבָּנְכֶם אֵלֶּא
 בְּקַדְמֵיתָא קָרְבָּן לֵיִי, הַשְׁתָּא קָרְבָּנְכֶם
 קָרְבָּן לֵיִי אָדָם קָרְבָּנְכֶם מִן הַבְּקָר וּמִן הַצֹּאן לְאַחְזָא
 יְחִוּדָא מֵעֵילָא לְתַתָּא. וּמִתַּתָּא לְעֵילָא הֵיִינוּ קָרְבָּן לֵיִי,
 מֵעֵילָא לְתַתָּא הֵיִינוּ קָרְבָּנְכֶם. מְתַל לְמַלְכָּא דְאִיהוּ
 יְתִיב בְּטוּרְסָקָא עֵילָאָה לְעֵילָא וְכַרְסֵיִיא דִּילֵיהּ אֲתַתְקִין
 עַל הַהוּא טוּרְסָקָא וּמַלְכָּא עֵילָאָה עַל כֻּלָּא. בַּר נִשְׁ
 דְקָרִיב קָרְבָּנָא (ס"א דורונא) לְמַלְכָּא, בְּעָא לְסַלְקָא מְדַרְגָּא
 לְדַרְגָּא עַד דְסָלִיק מִתַּתָּא לְעֵילָא לְאַתְרֵי דְמַלְכָּא יְתִיב,
 עֵילָאָה עַל כֻּלָּא כֻּלָּא. וְכַדִּין יְדַעִין דְהָא סַלְקִין דּוּרוּנָא
 לְמַלְכָּא וְתַהוּא דּוּרוּנָא (ס"א דמלכא) מִן מַלְכָּא אִיהוּ. נְחִית
 דּוּרוּנָא מֵעֵילָא לְתַתָּא, הָא יְדִיעֵן דְהַהוּא דּוּרוּנָא (ס"א
 דמלכא) נְחִית מֵעֵילָא לְרַחֲמֵי דְמַלְכָּא דְאִיהוּ לְתַתָּא. כִּף
 בְּקַדְמֵיתָא אָדָם סָלִיק בְּדַרְגוּי מִתַּתָּא לְעֵילָא, וְכַדִּין
 קָרְבָּן לֵיִי מִן הַבְּהֵמָה מִן הַבְּקָר, נְחִית בְּדַרְגוּי מֵעֵילָא
 לְתַתָּא וְכַדִּין קָרְבָּנְכֶם.

בְּגִין כִּף (שִׁיר הַשִּׁירִים ה') אֲכַלְתִּי יַעֲרֵי עִם דְּבִשֵׁי וְגו' הֵיִינוּ
 אָדָם קָרְבָּן לֵיִי. אֲכָלוּ רַעִים הֵיִינוּ מִן הַבְּהֵמָה מִן
 הַבְּקָר וּמִן הַצֹּאן. וְכַדִּין תְּקַרְיָבוּ אֶת קָרְבָּנְכֶם. אֲתוּ רַבִּי
 יְהוּדָה וְר' יִצְחָק וּנְשָׁקוּהוּ. אָמְרוּ בְּרִיךְ רַחֲמָנָא, דְזָכִינָא
 לְמִשְׁמַע דָּא.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה יֵאוֹת הָיָה לְהֵוֹא יִנּוּקָא דְלָא יִנְדָע
 כּוּלֵי הָאִי, וְאַנָּא מְסַתְּפִינָא עָלֶיהָ אִי יִתְקַיֵּים
 בְּעֵלְמָא בְּגִינֵי הָאִי, אָמַר רַבִּי יִצְחָק וּלְמָתָּה. אָמַר לֵיהּ,
 דְּהָא יָכִיל לְאַסְתְּכֻלָּא בְּאַתְרָא דְלִית רִשׁוֹ לְבַר נָשׁ
 לְאַסְתְּכֻלָּא בֵּיהּ וּמְסַתְּפִינָא עָלוּי דְעַד לָא יִמְטִי לְפַרְקוּי
 יִסְתְּכֻל וַיִּשְׁגַּח וַיַּעֲנִשׁוּן לֵיהּ, שָׁמַע הֵהוּא יִנּוּקָא. אָמַר,
 לָא מְסַתְּפִינָא מֵעוֹנָשָׁא לְעֵלְמִין דְּהָא בְּשַׁעֲתָא
 דְאַסְתְּלַק אָבָא מֵעֵלְמָא, בְּרִיךְ לִי וְצִלִּי עָלַי וַיִּדְעֵנָא
 דְזִכּוּתָא דְאָבָא יִגִּין עָלַי. אָמַר לֵיהּ מֵאֵן הוּא אָבוּךָ.
 אָמַר בְּרִיהּ דְרַב הַמְנוּנָא סָבָא. נָטְלוּ לֵיהּ וְאַרְכָּבוּ לֵיהּ
 עַל כְּתַפֵּייהוּ תְּלַת מֵילִין. אֲזָלוּ וְסִדְרוּ מֵילִין קָמִיהּ
 דְרַבִּי שְׁמַעוֹן. אָמַר לוֹן, וַדַּאי יְרוּתָא אֲוֹרֵייתָא אַחְסִין,
 וְאַלְמָלָא זְכוּתָא דְאָבוּי אַתְעֵנֵשׁ מְלַעֲיָלָא, אָבֵל
 קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, לְאַיְנוּן דְאַזִּילוּ בְּתַרָא דְאֲוֹרֵייתָא
 אַחְסִינוּ לָהּ אֵינוּן וּבְנֵייהוּ לְעֵלְמִין. (עד כאן מההשמשות)

רַבִּי חֲזַקְיָהּ, הָיָה שְׂכִיחַ קָמִיהּ דְרַבִּי שְׁמַעוֹן, אָמַר לֵיהּ,
 הָאִי דְאַקְרִי קָרְבָן, קִירוּב מְבַעֵי לֵיהּ, אוֹ
 קָרִיבוּת, מֵאִי קָרְבָן. אָמַר לֵיהּ הָא יְדִיעַ הוּא לְגַבֵּי
 חֲבֵרֵיָא, קָרְבָן מֵאֵינוּן כְּתָרִין קַדִּישִׁין, דְמִתְקַרְבֵי כְּלָהוּ
 כְּחֻדָּא, וּמִתְקַשְׁרָן דָּא בְּדָא, עַד דְאַתְעֵבִידוּ כְּלָהוּ חַד,
 בְּיַחְוּדָא שְׁלִים, לְאַתְקַנָּא שְׁמָא קַדִּישָׁא כְּדָקָא חֲזִי, הֲדָא

הוא דְּכָתִיב קָרְבַּן לַיְיִ. קָרְבַּן דְּאִינוּן פְּתָרִין קַדִּישִׁין לַיְיִ
הוא, לְאַתְתְּקִנָּא שְׂמָא קַדִּישָׁא, וְלִיַּחְדָּא לִיה פְּדָקָא
יֵאוּת, בְּגִין דִּישְׁתַּכְּחוּ רַחֲמִין בְּכֻלְהוּ עֲלֵמִין. וְשְׂמָא
קַדִּישָׁא דְאַתְעֵטֵר בְּעֵטְרוֹי לְאַתְבַּסְמָא כֻּלָּא.

וְכֻל דָּא בְּגִין לְאַתְעֵרָא רַחֲמִי, וְלֹא לְאַתְעֵרָא דִּינָא. וּבְגִין
כֻּן לַיְיִ הוּא, וְלֹא לְאַלְהִים. לַיְיִ: אֲנִן צְרִיכִים
לְאַתְעֵרָא רַחֲמִי, וְלֹא לְאַלְהִים, רַחֲמִי בְּעֵינֵן וְלֹא דִינָא.
אֲמַר, זַפְּאָה חוּלְקֵי דְשְׂאִילָנָא וְרוּחָנָא מְלִין אֵלִין, וְדָא
בְּרִירוֹ דְּמַלְאָה. אֲבָל הָא פְּתִיב (תהלים נא) זְבַחֵי אֱלֹהִים רוּחַ
נְשַׁבְּרָה, לֵב נְשַׁבֵּר וְנִדְפָה אֱלֹהִים לֹא תִבְזֶה. זְבַחֵי אֱלֹהִים
כְּתִיב, וְלֹא זְבַחֵי יְיִ.

אֲמַר לִיה, וְדָאֵי הָכִי הוּא, קָרְבַּן אֱלֹהִים לֹא כְּתִיב, אֲלֹא
זְבַחֵי אֱלֹהִים. וְעַל דָּא שְׁחִיטָתָן בְּצַפּוֹן, דִּהָא זְבִיחָה
הוּא בְּגִין אֱלֹהִים, הֵהוּא סֵטֵר גְּבוּרָה, דִּיתַבְּסֵם וַיִּתְבַּר
רוּחָא דְּדִינָא, וַיִּתְחַלֵּשׁ דִּינָא, וַיִּתְגַּבְּרוּן רַחֲמֵי עַל דִּינָא.
וְעַל דָּא זְבַחֵי אֱלֹהִים, לְתַבְּרָא חֵילָא וְתוּקְפָא דְּדִינָא
קִשְׂיָא, דְּכָתִיב רוּחַ נְשַׁבְּרָה, לְמַהוּי הֵהוּא רוּחָא תְּקִיפָא
נְשַׁבְּרָה, וְלֹא יִתְגַּבֵּר רוּחִיה וְחֵילִיה וְתוּקְפִיה. וּבַר נָשׁ בְּעֵי
כְּדִין, לְמִיקָם עַל מַדְבַּחָא, בְּרוּחַ נְשַׁבְּרָה, וַיִּכְסֹף
מַעוּבְדוּי, בְּגִין דִּיהוּי הֵהוּא רוּחָא תְּקִיפָא תְּבִירָא, וְכֻלָּא
בְּגִין דְּדִינָא יִתְבַּסֵּם, וַיִּתְגַּבְּרוּן רַחֲמֵי עַל דִּינָא.

(ויקרא א) אָדָם כִּי יִקְרִיב מִכֶּם קָרְבָן לַיִי. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר,
 הַאִי קָרָא הָכִי הוּוּה לִיָּה לְמִכְתָּב, אָדָם כִּי יִקְרִיב קָרְבָן
 לַיִי. מֵהוּ מִכֶּם. אֶלָּא לְאַפּוּקֵי אָדָם הָרֵאשׁוֹן, דְּהוּוּא
 אֶקְרִיב קָרְבָנָא כַּד בְּרָא קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּוּא עֲלֵמָא, וְהָא
 אוּקְמוּהָ, וְהִכָּא מִכֶּם כְּתִיב, הַאִי אָדָם, לְאַפּוּקֵי אָדָם
 אַחֲרָא, דִּלָּא הוּוּה מִכֶּם. אָמַר לִיָּה רַבִּי שְׁמַעוֹן, שְׁפִיר
 קְאֻמְרַת, וְהָכִי הוּוּא.

רַבִּי אַבָּא פְּתַח, (תהלים מח) שִׁיר מְזֻמּוֹר לְבְנֵי קִרְחָ. הַאִי שִׁיר
 תּוֹשְׁבַחְתָּא מְעֲלִיא הוּוּא, עַל כָּל שְׂאָר תּוֹשְׁבַחִין,
 דְּזָכוּ לְשַׁבְּחָא לִיָּה בְנֵי קִרְחָ. שִׁיר מְזֻמּוֹר: תּוֹשְׁבַחְתָּא עַל
 תּוֹשְׁבַחְתָּא. תּוֹשְׁבַחְתָּא דְּאַתְּפֻלַּג לְתַרִּין תּוֹשְׁבַחִין.

וְזָכוּ בְנֵי קִרְחָ לְשַׁבְּחָא לָהּ לְכַנְסַת יִשְׂרָאֵל. וְשַׁבְּחָא
 דְּכַנְסַת יִשְׂרָאֵל קָא אֲמַרִי. וּמַאי הוּוּא. דְּכְתִיב,
 (תהלים מח) גְּדוֹל יְיָ וּמִהַלֵּל מְאֹד בְּעִיר אֱלֹהֵינוּ הַר קֹדְשׁוֹ.
 אִימְתִי אֶקְרִי קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּוּא גְּדוֹל, בְּזֻמְנָא דְּכַנְסַת
 יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁתְּכַחַת עֵמִיָּה, הִדָּא הוּוּא דְּכְתִיב (שמות רל"א) בְּעִיר
 אֱלֹהֵינוּ, הוּוּא גְּדוֹל בְּעִיר אֱלֹהֵינוּ, עִיר אֱלֹהֵינוּ.

אָמַר לִיָּה רַבִּי יְהוּדָה, אֱלֹהֵינוּ מַאי בְּעֵי הָכָא. אָמַר לִיָּה
 הָכִי הוּוּא וְדַאי, הַאִי עִיר דְּחָלָא אֱלֹהֵינוּ, (ס"א חילא)
 וְתוֹשְׁבַחְתָּא דִּישְׂרָאֵל הוּוּא. מַאי מְשַׁמְעָ. אֲשֶׁתְּמַע,
 דְּמִלְכָּא בְּלָא מְטְרוּנִיתָא, לָאו הוּוּא מִלְכָּא, וְלָאו הוּוּא

גָּדוֹל, וְלֹא מְהוּלָּל. וּבִגִּין כֵּן, כֹּל מֵאֵן דְּלֹא אֲשַׁתְּכַח דְּכַר
וּנְוִקְבָּא, כֹּל שְׁבַחָא אֲעֵדוּי מִנֵּיהּ, וְלֹאֵו הוּא בְּכָל־לֹא
דְּאָדָם. וְלֹא עוֹד אֶלֶּא דְּלֹאֵו אִיהוּ כְּדָאי לְאַתְּבָרְכָא.

כְּתִיב (איוב א) וַיְהִי הָאִישׁ הַהוּא גָּדוֹל מִכָּל בְּנֵי קָדָם, תַּנִּינָן
בְּסִפְרָא דְּרַב הַמְּנוּנָא סְבָא, דְּבֵת זִוְגוּ בְּדַחִילוּ
דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא הֵוֹת כְּוֹתִיָּהּ, וּמִסְטָרָא דְּאַתְתִּיָּהּ אֶקְרִי
גָּדוֹל. אוּף הֶכָּא, גָּדוֹל יִי וּמְהַלָּל מְאֹד, וּבִמָּה הוּא גָּדוֹל.
הֲדַר וְאָמַר, בְּעִיר אֱלֹהֵינוּ הָר קָדְשׁוֹ.

וּבִגִּין כֵּן, תּוֹשְׁבַחְתָּא דָּא בִּשְׁנֵי. וְאִי תִימָא אִמְאִי לֹא
כְּתִיב כִּי טוֹב בִּשְׁנֵי. בְּגִין דְּזִמִּינִין לְאַתְּפָרְשָׁא.
וְרִזָּא דְּמִלָּה (בראשית ב) לֹא טוֹב הָיִיתָ הָאָדָם לְבַדּוֹ, בְּזִמְנָא
דְּאִיהוּ לְבַדּוֹ לֹא טוֹב כְּתִיב. וְעַל דָּא לֹא כְּתִיב כִּי טוֹב
בִּשְׁנֵי.

גָּדוֹל ה' וּמְהַלָּל כְּדַקְאֲמָרֵן. יִפָּה נוּף מְשׁוֹשׁ כֹּל הָאָרֶץ,
תּוֹשְׁבַחְתָּא דְּזִוּוּגָא דְּלֵהוֹן. יִפָּה נוּף, דָּא קוּדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא, וְדָא צְדִיק, מְשׁוֹשׁ כֹּל הָאָרֶץ, כְּדִין הוּא
חֲדוּוֹתָא דְּכָלֵּא, וּכְנֶסֶת יִשְׂרָאֵל מִתְּבָרְכָא.

אֱלֹהִים בְּאַרְמְנוֹתֶיהָ נוֹדַע לְמִשְׁגָּב וְגו', אֵלִין אֵינּוּן
נְצִ"ח וְהו"ד, (דף ה' ע"ב) דְּתַמָּן כְּנִישׁוֹתָא דְּכָל
בְּרַכָּאן, כְּנִישׁוֹתָא דְּחֲדוּוֹתָא. מִתַּמָּן נִפְקָא עַל יְדֵי דְּהֵאִי
דְּרָגָא דְּאֶקְרִי צְדִיק, וְתַמָּן אֲתַכְנֶשׁוּ בְּרַכָּאן, לְבִסְמָא

לְהָאֵי עִיר קְדִישָׁא, וְלֹא תִבְרַכָּא מִתְמָן. כִּי תִנָּה הַמַּלְכִים
 נוֹעְדוּ. אֵלֶיךָ כָּל כְּתִיבֵי מַלְכָּא בְּכָל־לַא חֲדָא, וְלֹא־תֵר אַחֲרָא
 מִלִּין אֵלֶיךָ סִלְקִין.

תָּא חֲזִי, בְּשַׁעֲתָא דְּבַר נָשׁ מִתְקַן עוּבְדוּי עַל יְדֵי
 דְּקִרְבָּנָא, כִּלְא אַתְבָּסָם וְאַתְקִרְב, וְאַתְקִשָׁר דָּא
 בְּדָא, בְּיַחְוּדָא שְׁלִים. הֲדָא הוּא דְכְּתִיב אָדָם כִּי יִקְרִיב
 מִכֶּם. כִּי יִקְרִיב לְקִשְׂרָא מִלִּין כְּדָקָא חֲזִי.

תָּא חֲזִי, אָדָם כִּי יִקְרִיב, לְאַפּוּקִי מֵאֵן דְּלֹא אַתְנַסִּיב,
 דְּהָא קִרְבָּנִיה לָאו קִרְבָּן, וּבְרַכָּאֵן לָא מִשְׁתַּכְּחֵן
 לְגַבִּיה, (ס"א ע"ל יְדִידָה) לָא לְעִילָא, וְלֹא לְתַתָּא. מִמִּשְׁמַע
 דְּכְּתִיב אָדָם כִּי יִקְרִיב, שְׂאֲנִי הֲכָא, דְּלָאו אִיהוּ אָדָם,
 וְלֹא בְּכָל־לַא דְּאָדָם הוּא, וְשְׂכִינְתָא לָא שְׂרִיא עֲלוּהִי,
 בְּגִין דְּאִיהוּ פְּגִים, וְאַקְרִי בְּעַל מוּם, וּמֵאֲרִי דְמוּמָא
 אַתְרַחֲקָא מִכְּלָא, כָּל שְׂכֵן לְמַדְבַּחָא לְקִרְבָּא קִרְבָּנָא.

וְנָדָב וְאַבִּיהוּא אוֹכְחֵן, דְּכְּתִיב, (וַיִּקְרָא ט) וְתִצֵּא אִשׁ מִלְּפָנַי
 יי'. וּבְגִינֵי כַּךְ כְּתִיב, אָדָם כִּי יִקְרִיב מִכֶּם קִרְבָּן
 לִי, אָדָם דְּאַשְׁתַּכְּחוּ דְּכַר וְנוֹקְבָא, הָאֵי חֲזִי לְקִרְבָּא
 קִרְבָּנָא דָּא, וְלֹא אַחֲרָא.

וְאָמַר רַבִּי אַבָּא, אַף עַל גַּב דְּאוּקְמוּהּ לְנָדָב וְאַבִּיהוּא
 בְּמִלָּה אַחֲרָא, הָכִי הוּא וְדָאֵי. אֲבָל קְטֹרֶת, עֲלָאָה
 הוּא מִכָּל קִרְבָּנֵי דְּעֲלָמָא, דְּעֲלִיה אַתְבְּרַכֵּן עֲלָאֵי וְתַתָּאֵי.

וַיִּקְרַבְנָא דָּא דֵּאִיהוּ לְעֵילָא מִכָּל קְרַבְנִין לָא אֶתְחַזּוּן אִינּוּן
 לְקַרְבָּא, דֵּהָא לָא אֶתְנַסִּיבּוּ, לְקַרְבְּנָא לָא אֶתְחַזּוּן, כָּל
 שִׁכְנֵי לְמַלְיָן עֲלָאִין, דֵּיִתְבָּרְכוּן עַל יַדֵּיהוּ.

וְאִי תִימָא וְתִצָּא אִשׁ מִלְפְּנֵי יְיָ וְתֹאכַל אוֹתָם, אִמָּאִי.
 לְבַר נָשׁ דֵּאֶתָּא קָמִי מִטְרוֹנִיתָא, לְבִשְׂרָא לָהּ דֵּהָא
 מִלְכָּא אֶתִּי לְבֵיתָהּ, וַיִּשְׂרֵי בַּהּ בְּמִטְרוֹנִיתָא, לְמַחְדֵּי עֲמָה.
 אֶתָּא לְקָמִי מִלְכָּא, חָמָא מִלְכָּא הֵהוּא בַר נָשׁ דֵּאִיהוּ
 מְאָרִי דְמוּמִין. אָמַר מִלְכָּא, לָאוּ הוּא יִקְרָא דִילֵי, דְעַל
 יְדוּי דֵּהָאִי פְּגִים, אִיעוּל לְמִטְרוֹנִיתָא. אֲדֵהֲכִי אֶתְקַנַּת
 מִטְרוֹנִיתָא בֵּיתָא לְמִלְכָּא, כִּיּוֹן דְחָמָאֵת דְמִלְכָּא הוּוּה זְמִין
 לְמִיתֵי לְגַבְהָ, וְהֵהוּא בַר נָשׁ גָּרִים לְאַסְתְּלָקָא מִלְכָּא
 מִינָהּ, כְּדִין פְּקִידַת מִטְרוֹנִיתָא לְקַטְלָא לְהֵהוּא בַר נָשׁ.

כִּךְ בּוּזְמָנָא דְעָאלוּ נָדָב וְאָבִיִּהוּא, וְקַטְרַת בֵּיִדֵּיהוּ, חֲדַת
 מִטְרוֹנִיתָא, וְאֶתְתְּקַנַּת לְקַבְּלָא לְמִלְכָּא. כִּיּוֹן דְחָמָא
 מִלְכָּא אִינּוּן גְּבַרִין פְּגִימִין, מְאָרִי דְמוּמִין, לָא בְעָא
 מִלְכָּא דְעַל יַדֵּיהוּ יִיתֵי לְמִשְׂרֵי עֲמָה, וְאַסְתְּלָק מִלְכָּא
 מִנָּהּ. כִּד חֲמַת מִטְרוֹנִיתָא דְבְּגִינִיהוּן אֶסְתְּלָק מִלְכָּא מִנָּהּ,
 מִיַּד וְתִצָּא אִשׁ מִלְפְּנֵי יְיָ וְתֹאכַל אוֹתָם.

וְכָל דָּא בְּגִין דְמָאן דֵּלָא אֶתְנַסִּיבּ הוּא פְּגִים. מְאָרִיִּה
 דְמוּמִין קָדָם מִלְכָּא, קְדוּשָׁה דְמִלְכָּא אֶסְתְּלָק מִנָּהּ,
 וְלָא שְׂרִיא בְּפְגִימוּ. וְעַל דָּא כְּתִיב אָדָם כִּי יִקְרִיב מִכֶּם

קִרְבָּן, מֵאֵן דְּאֶקְרִי אָדָם יִקְרִיב, וּמֵאֵן דְּלֹא אֶקְרִי אָדָם
לֹא יִקְרִיב.

מִן הַבְּהֵמָה כָּלִל. מִן הַבְּקָר וּמִן הַצֹּאן פָּרֹט, לְבַתֵּר אֵלֶיךָ
דְּכִשְׂרִין לְמִיכַל, וּדְלֹא כִשְׂרִין לְמִיכַל אֲסִיר לְקִרְבָּא.
וְלֹאֲתֵר אֲחֵרָא אֲסִתְלִיקוּ אֵינֻון דְּכִשְׂרִין וְאֵינֻון דְּלֹא כִשְׂרִין.
(ויקרא א) אִם עוֹלָה קִרְבָּנוּ, רַבִּי חֵיִיא פִתַּח, (ישעיה נד) כִּי לֹא
מִחֻשְׁבְּתֵי מִחֻשְׁבוֹתֵיכֶם וְלֹא דְרָכֵיכֶם דְּרָכֵי. כִּי לֹא
מִחֻשְׁבְּתֵי מִחֻשְׁבוֹתֵיכֶם, מִחֻשְׁבְּתֵי כְּתִיב חֲסֹר בְּלֹא ו', תֵּא
חֲזִי, מִחֻשְׁבָּה דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, הִיא עֲלָאָה וְרִישָׁא
דְּכֻלָּא, וּמִהֵהִיא מִחֻשְׁבָּה אֲתַפְּשֻׁטוּ אֲרַחֲיָן וּשְׁבִילִין,
לְאַשְׁתַּכַּחַא שְׂמָא קִדִּישָׁא, וְלֹאֲתַקְנָא לִיהַּ בְּתַקוּנֵי כְּדָקָא
יְאוּת. וּמִהֵהִיא מִחֻשְׁבָּה אֲתַנְגִּיד וְנִפְיָק שְׂקִיּוֹ דְגִנְתָּא
דְּעֵדוֹן, לְאַשְׁקָאָה כָּלָא. וּמִהֵהִיא מִחֻשְׁבָּה, קִיִּימִין עֲלֵאִין
וְתַתְּאִין. וּמִהֵהִיא מִחֻשְׁבָּה, מִשְׁתַּכַּח תּוֹרָה שְׁבַכְתָּב וְתוֹרָה
שְׁבַעֲלִ פֹה.

מִחֻשְׁבָּה דְּבַר נֶשׁ, הִיא רִישָׁא דְּכֻלָּא, וּמִהֵהִיא מִחֻשְׁבָּה,
אֲתַפְּשֻׁטוּ אֲרַחֲיָן וּשְׁבִילִין, לְאַסְטָאָה אֲוִרְחוּי,
בְּהֵאִי עֲלֵמָא, וּבְעֵלְמָא דְּאֲתִי. וּמִהֵהִיא מִחֻשְׁבָּה, אֲתַנְגִּיד
וְנִפְיָק זוּהֵמָא דְּיִצְר הָרַע, לְאַבְאֲשָׁא לִיהַּ וְלְכֻלָּא. וּמִהֵהִיא
מִחֻשְׁבָּה, אֲשְׁתַּכַּחוּ עֲבִירוֹת חֲטָאוֹת וְזוֹנוֹת, עֲבוּדָה זָרָה,
גְּלוּי עֲרִיּוֹת וּשְׁפִיכוֹת דְּמִים. וְעַל דָּא, כִּי (דף ו' ע"א) לֹא
מִחֻשְׁבְּתֵי מִחֻשְׁבוֹתֵיכֶם.